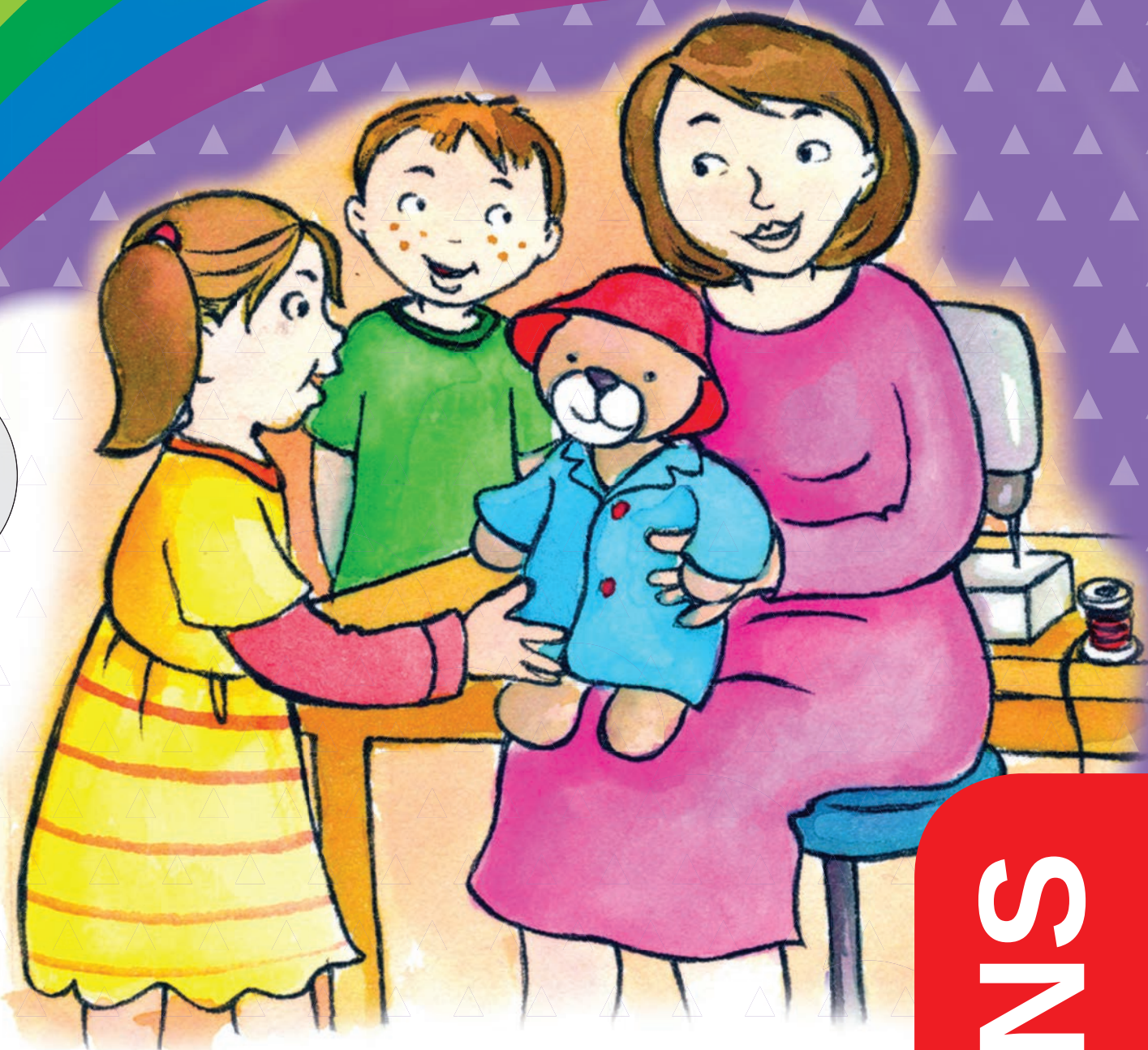

Graad 2

'n Grootboek met kort stories

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Boek

1

AFRIKAANS

Stories in hierdie boek:

1 Teddie verloor sy hare

1

2 Jan en die boontjierank

q

Hoe om hierdie Grootboek te gebruik:

U as onderwyser moet u voorberei om hierdie Grootboek tydens 'n gedeelde leesaktiwiteit aan die leerders bekend te stel. Gewoonlik werk die onderwyser tydens sulke aktiwiteite met die hele klas, maar indien u klas te groot is, behoort u eerder met 'n groep of 'n deel van die klas te werk. Maak seker dat al die leerders die Grootboek kan sien, sodat hulle die teks self sal kan lees. Tydens gedeelde leessessies leer die leerders hoe om:

- 'n boek te hanteer
- 'n boek vas te hou
- die bladsye om te blaai

Daarby word basiese begrippe - omslag, voorkant, agterkant en titel - vasgelê.

Die leesproses word ook gemodelleer, en die vaardighede wat die KABV voorskryf, word ontwikkel. Dit behels die volgende:

- die ontwikkeling van luister- en praatvaardighede
- die ontwikkeling van ontluikende leesvaardighede
- die ontwikkeling van dink- en redeneervaardighede deur die beantwoording van vrae oor die storie
- die ontwikkeling van skryfvaardighede deurdat gedeelde lees tot gedeelde skryf lei

Voorbereiding vir 'n gedeelde leessessie

- Maak seker dat al die leerders die boek kan sien. Indien u klas groot is, werk eerder met 'n kleiner groepie.
- Maak indien moontlik 'n boekstander, sodat u die boek nie hoef vas te hou terwyl u lees nie. (Kyk instruksies op die agterste buite-omslag.)
- Hou 'n liniaal of wyser byderhand, sodat woorde tydens lees gevolg sal kan word.
- Plak plakkertjies by woorde wat u wil uitlig, of gebruik 'n "towervenster". (Gebruik 'n reghoekige stuk papier en knip 'n kleiner reghoek in die middel uit om 'n raam te vorm. Plaas dit tydens die leessessie oor die teks sodat slegs een woord sigbaar is.)

Die eerste gedeelde leessessie

Die eerste sessie fokus op genot en 'n eerste "kyk" na die teks, terwyl die leerders 'n persoonlike reaksie op die teks toon.

- Blaai die storie wat gelees gaan word deur. Praat oor die illustrasies.
- Vra leerders om die storie op grond van die titel en die prente te voorspel.
- Stel nuwe of moeilike woorde bekend voordat die storie gelees word.
- Gebruik woordkaarte om nuwe woorde bekend te stel.
- Maak seker dat u gevoelvol lees, en varieer u stemtoon en tempo.
- Gebruik ook verskillende gebare en gesigsuitdrukkings.
- Gebruik 'n wyser of liniaal om woorde uit te wys terwyl u lees, sodat die leerders sien waar gelees word en die klanke met die simbole op die bladsy vereenselwig. Dit sal hulle ook help om die leesproses van links na regs en van bo na onder waar te neem.
- Stel boekterme soos "woord", "sin", "bladsy", "outeur", "titel" ensovoorts bekend.
- Moedig leerders aan om aan die storie deel te neem deur sekere frases hardop saam te sê (bv. "Hardloop maar so vinnig jy kan. Jy sal my nie vang nie, want ek's die gemmerbroodman!").

Die tweede gedeelde leessessie

- Verskuif die fokus na groter leesbetrokkenheid saam met die onderwyser en na die besprekings wat plaasvind.
- Bevorder woordeskat, begrip, dekoderingsvaardighede en teksstrukture (taal, leestekens, ensovoorts).
- Stel die kenmerke van die spesifieke teks (toneelstuk, niefiksie, fiksie, gedig) aan die leerders bekend.

Die derde gedeelde leessessie

- Die leerders behoort die teks nou self te lees en by mondelinge, praktiese en geskrewe aktiwiteite wat op die teks gebaseer is, betrokke te raak.
- Waar moontlik behoort die gedeelde lees te lei tot gedeelde skryf, waarby u modelleer hoe om teks te skryf en die leerders dit dan probeer doen, terwyl u as fasiliteerder optree. Hierdie modellering van die skryfproses berei die leerders voor om hulle eie skryftake aan te pak.

1

Teddie verloor sy hare

Pam het 'n baie spesiale teddiebeer.
Sy noem hom Teddie en sy hou
daarvan om hom naby haar te hou.
Sy hou ook daarvan om hom saam
met haar bed toe te neem, omdat
hy sag en snoesig is.

Pam se boetie, Johan, speel ook met
Teddie. Pam hou nie regtig daarvan
nie en sy waarsku hom dikwels om
Teddie mooi op te pas.

Eendag toe Pam ná skool by die huis kom, sien sy dat Teddie se hare baie kort afgesny is. Hy het ook snye op sy kop en op sy maag.

Sy staan met Teddie in haar hande, haar oë groot van skok. Dan begin trane van woede by haar wange afrol.

Haar bababoetie het Teddie se hare gesny! Johan het haar beertjie heeltemal bederf!

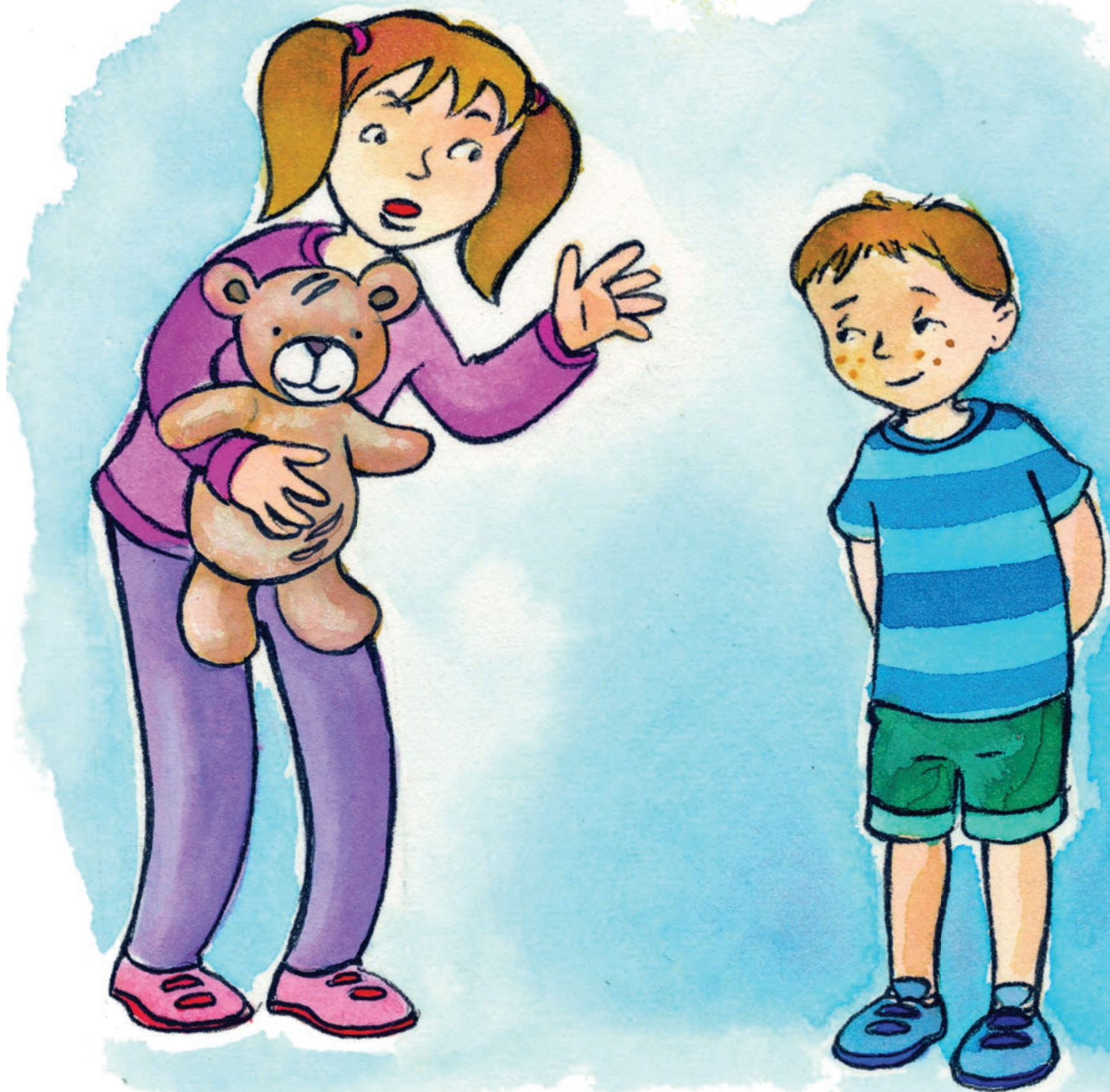
Kyk hoe mooi het ek
vir Teddie gemaak.

Pam is baie, baie kwaad. Haar beertjie lyk so hartseer – hy is heeltemal bederf! Hoe kan sy hom vanaand saam met haar bed toe neem wanneer hy lyk asof hy beseer is?

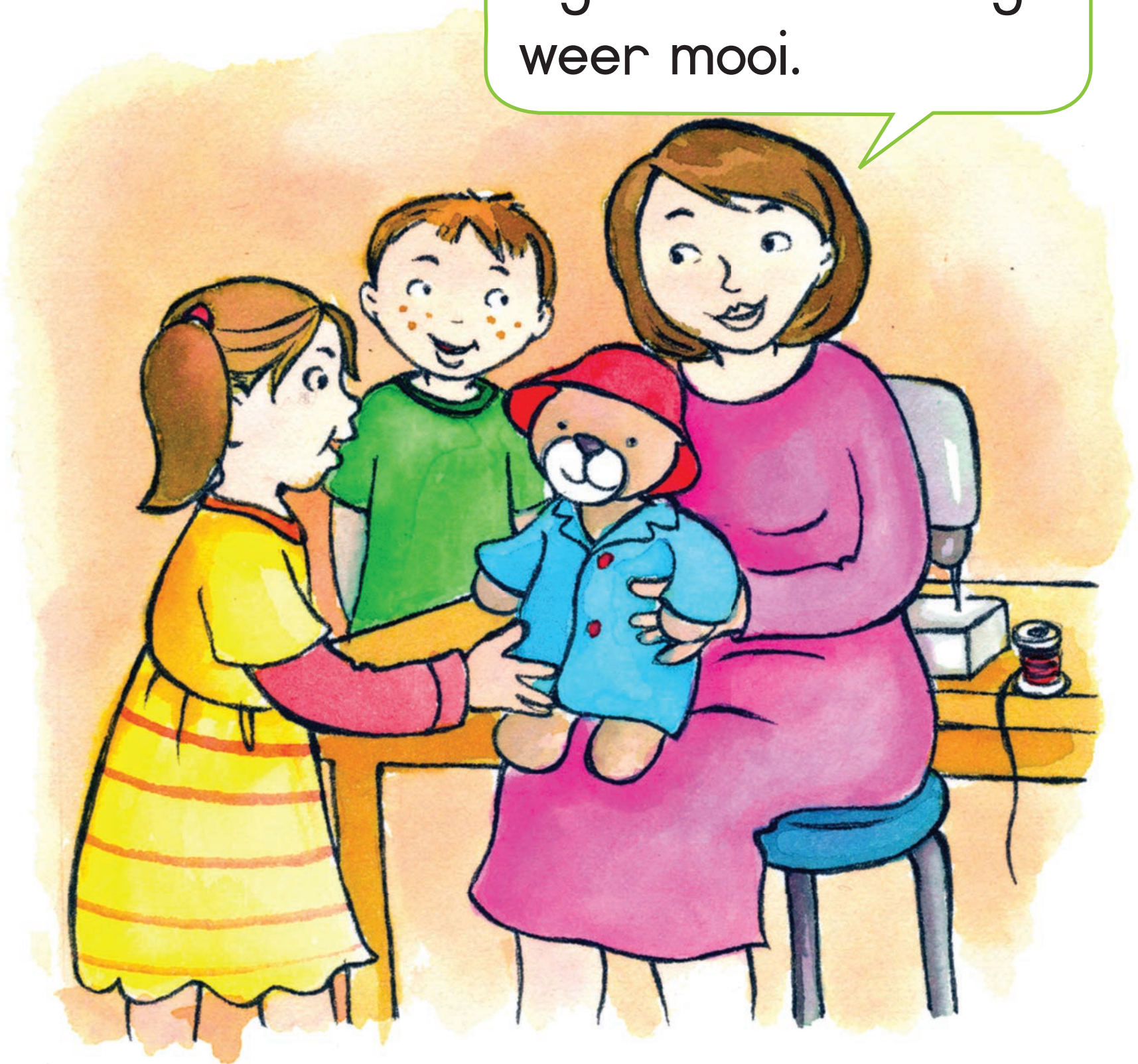
Woedend gaan sy Johan soek om vir hom te sê wat sy van hom dink.

Hoekom het jy my teddie so verniel? Dis nie reg nie!

Pam en Johan se ma hoor toe wat met Teddie gebeur het, maar sy los die probleem gou op. Sy sit vir hom 'n rooi hoed op en trek vir hom 'n blou baadjie aan. Nou kan niemand meer die snye aan sy lyfie sien nie.

Kyk Pam, Teddie lyk weer mooi.

2 Jan en die boontjierank

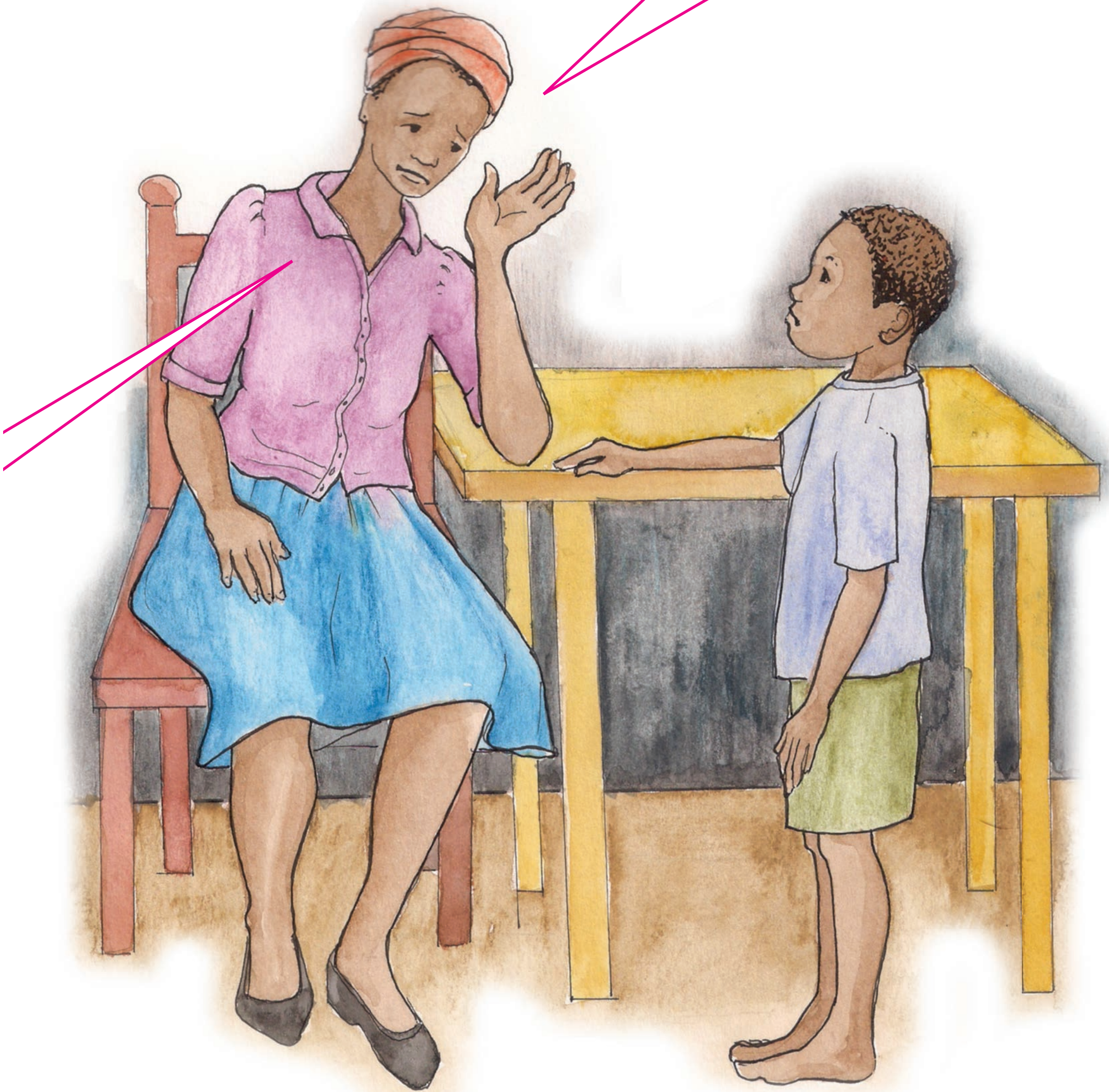

Eendag was daar 'n seuntjie. Sy naam was Jan en hy het by sy ma gewoon. Hy het nie 'n pa gehad nie. Toe sy pa nog gelewe het, het 'n nare reus sy pa se harp gesteel en ook sy hen wat goue eiers gelê het.

Ons het nie meer geld vir kos nie. Daardie nare reus het ons hen gesteel.

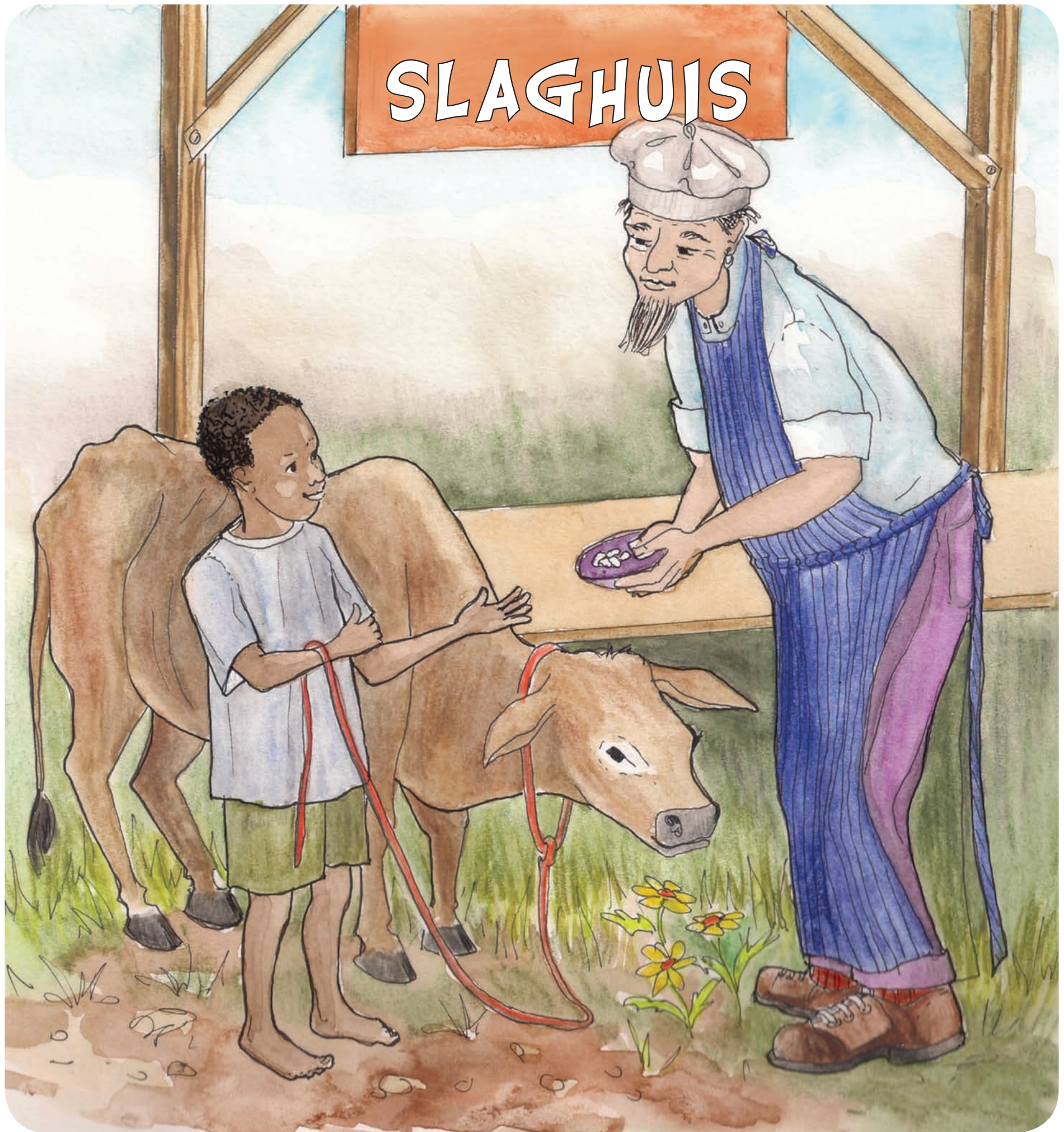

Neem die koei mark toe
en gaan verkoop haar,
sodat ons kos kan koop.

Jan neem die koei mark toe om haar
te gaan verkoop.

Op pad mark toe loop Jan die slagter raak. Hy bied vir Jan vyf towerboontjies aan in ruil vir die koei. Jan gee vir hom die koei en neem die towerboontjies.

Jan se ma is
baie kwaad.

Sy gooi die
boontjies by die
venster uit.

Het jy ons koei vir vyf
boontjiepitte geruil?

A watercolor illustration of a young boy with dark skin and curly hair, wearing a grey t-shirt. He is looking up towards a hand reaching down from above. The hand is light-skinned and has a ring on the ring finger. The background is a textured, light brown surface with vertical lines, suggesting a wall or a window frame. A speech bubble with a green border points from the hand towards the boy.

Maar hy het gesê dis
towerboontjies, Mamma!

Daar is nie meer
kos nie, daarom
gaan Jan en sy
ma sonder kos
bed toe.

“As ek die koei
maar net vir
geld verkoop
het, sou ons kos
gehad het,” dink
Jan.

Die volgende dag staan daar 'n hoë
boontjierank langs die huis. Jan besluit
dadelik om met die boontjierank op te
klim.

Toe Jan heel bo kom, sien hy dat die nare reus daar woon. Hy sien sy pa se hen wat die goue eiers lê asook sy harp onder die reus se bed. Daar is ook 'n groot sak goud. Vinnig gryp hy die goue eiers van sy pa se hen en klim weer met die boontjierank af.

Die volgende dag klim Jan weer met die rank op om sy pa se hen en sy harp te gaan haal.

Saggies haal hy die hen en die harp onder die reus se bed uit. Op daardie oomblik skrik die reus wakker. Hy spring orent om Jan agterna te sit.

Hiert, wat maak jy? Bring terug my goed!

Jy het hierdie goed by my pa gesteel.

Jan klim vinnig by die boontjierank af,
die nare reus kort op sy hakke.

Gee my hen
terug!

Jan skreeu vir sy ma om die byl te bring.

Mamma, bring
gou die byl!

Haai, jy het jou pa se
hen gekry!

Soos blits kap Jan
se ma die boontjierank
af.

Voordat die reus vir
Jan kan vang, stort
die hele boontjierank
ineen.

Kap, Mamma!
Kap!

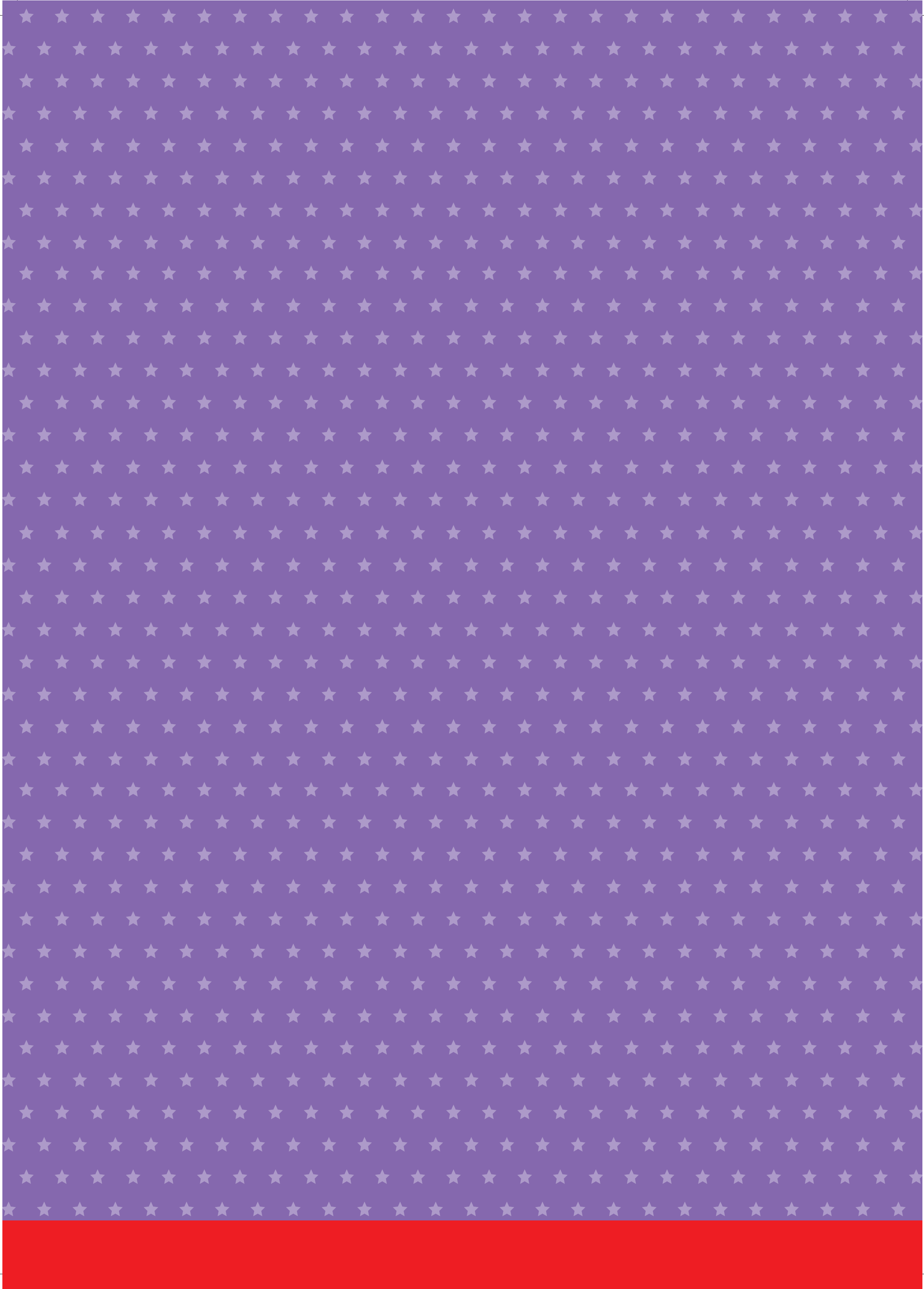

Ek is so bly jy het jou pa
se goed teruggekry.

Van toe af was Jan en sy ma nooit
weer arm of honger nie.

Dit is vir ons aangenaam om u aan die reeks Grootboeke bekend te stel. Hierdie Grootboek vorm deel van die groter Reënboogreeks, wat werkboeke, 'n bloemlesing, gegradeerde leesboeke en plakkate insluit. Ons hoop dat u die verskeidenheid stories wat by die agt Grootboeke vir hierdie graad ingesluit is, in u onderrig van waarde sal vind, en dat u leerders hulle gedeelde leeservaring sal geniet.

Die Kurrikulum- en Assesseringsbeleidsverklaring (KABV) vir die Grondslagfase lig gedeelde lees as een van die belangrike komponente van die leesstrategie uit. Gedeelde lees vind gewoonlik twee tot vier dae per week plaas, en al die leerders lees dieselfde teks. Die Grootboeke en die gegradeerde leesboeke is vir hierdie doel geskik.

Die gebruik van 'n Grootboek met groot druk is egter uitstekend vir die doel van gedeelde lees, omdat die leerders die woorde en prente kan sien en die storie kan volg terwyl u lees, soos by tradisionele storievertelling. Dit is belangrik dat die leerders om die Grootboek moet sit, sodat hulle dit almal kan sien en die teks kan lees. Die groot druk van die Grootboeke maak dit vir u moontlik om hardop vir 'n groepie leerders in 'n ontspanne, nie-bedreigende atmosfeer voor te lees.

Die Grootboeke in hierdie reeks sal u leerders aan 'n verskeidenheid stories, rympies/gedigte en toneelstukke bekendstel, asook aan inligtings- en grafiese tekste.

Dit is u taak as onderwyser om die stories vir die leerders te laat lê en om die ervaring prettig en opwindend te maak. Die gebruik van die Grootboeke sal u in staat stel om die leeservaring te modelleer op 'n wyse wat sowel u as u leerders sal geniet. Ons hoop dat hierdie boek u sal help om juis dit te doen.

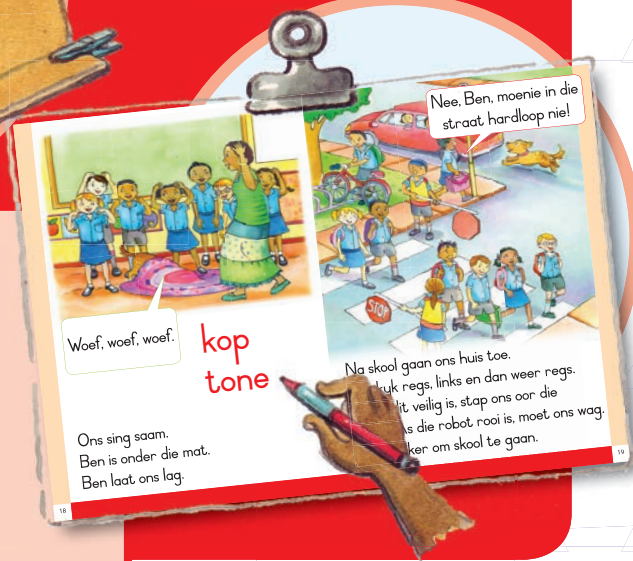
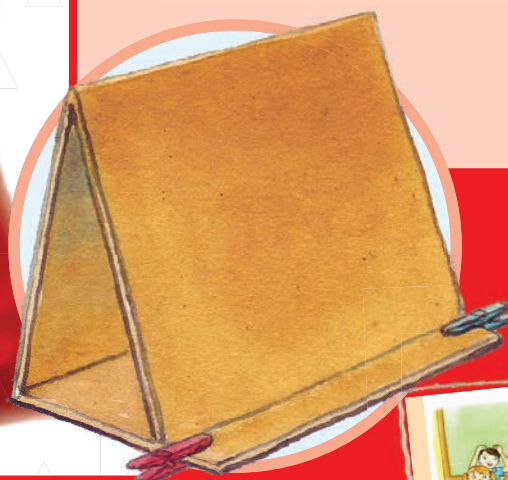
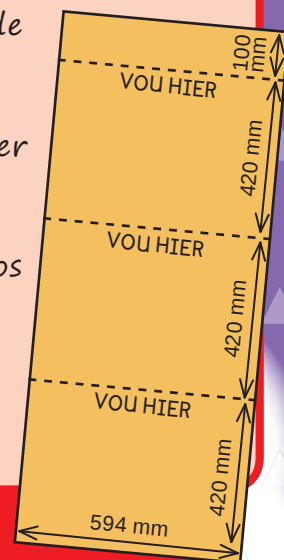
Maak u eie Grootboekstander

U benodig:

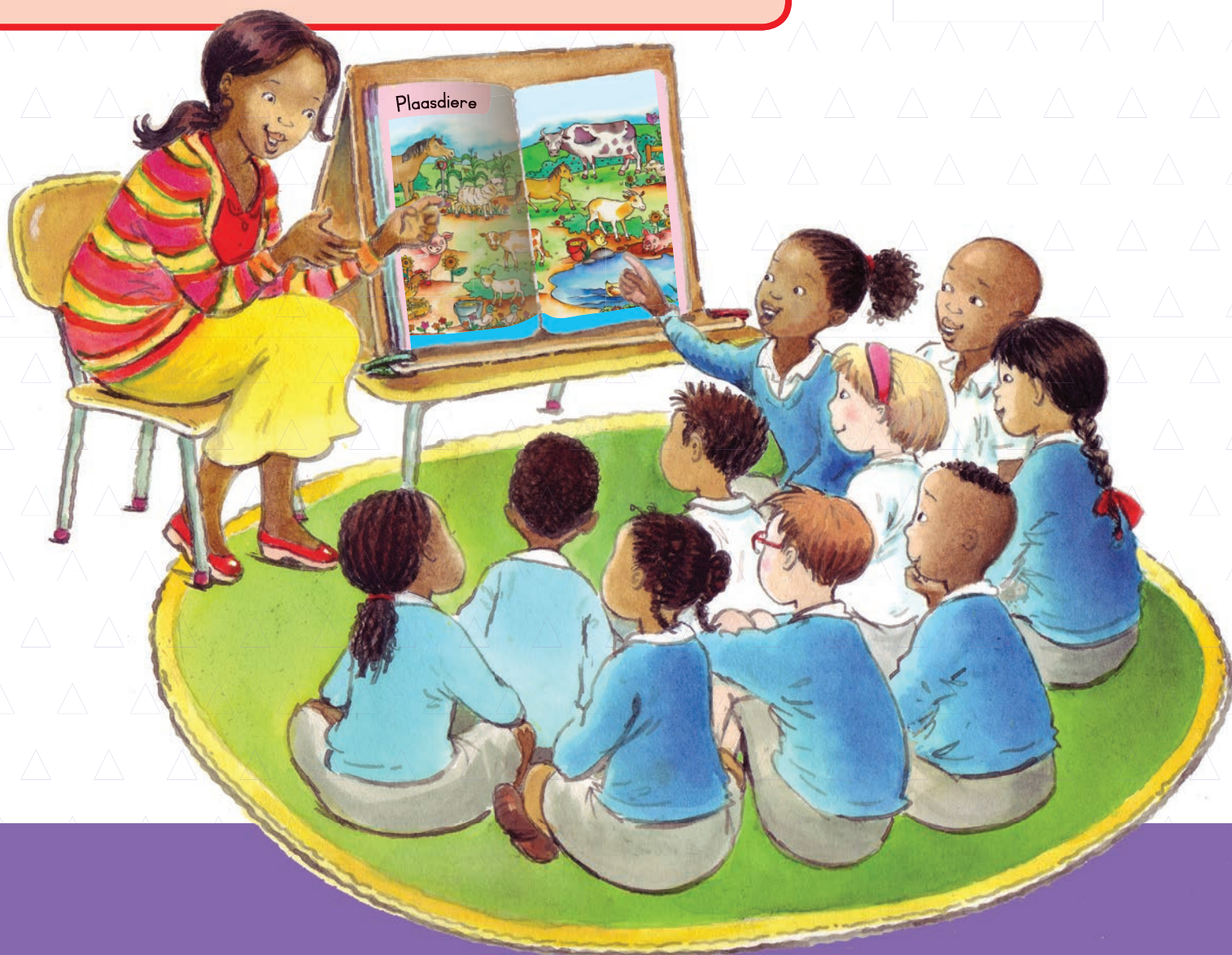
1. Karton van dieselfde breedte as 'n oop Grootboek (60 cm breed) en drie keer die lengte plus 10 cm vir 'n soom (136 cm)
2. Maskeerband
3. Twee knypers of pennetjies

- Vou 'n 10 cm-soom aan die bokant van die karton.
- Verdeel die lengte van die oorblywende karton in drie gelyke dele.
- Vou die karton in die vorm van 'n A-raam, sodat die soom met die ander punt van die karton oorsleutel.
- Plak die soom met maskeerband aan die ander punt van die karton vas soos in die illustrasie hieronder getoon.

- Gebruik 'n vel deursigtige plastiek as oorlegsels vir u Grootboek, sodat u en die leerders daarop kan skryf.
- Klem die deursigtige oorlegsels met 'n knyper aan die Grootboek vas.
- Gebruik 'n watergebaseerde pen met wasbare ink om op die oorlegsels te skryf.

Ander idees vir die gebruik van 'n Grootboek

ISBN 978-1-4315-2777-9

9 781431 527779

ISBN 978-1-4315-2777-9

THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Published by the Department of Basic Education
222 Struben Street, Pretoria
South Africa

© Department of Basic Education
First edition 2016

The Department of Basic Education has made every effort to trace copyright holders but if any have been inadvertently overlooked, the Department will be pleased to make the necessary arrangements at the first opportunity.

The Big Books in this series are available in all languages. They were developed by a team of UNISA Language and Education experts as part of their Community Engagement contribution to South Africa's education sector.

Author: V McKay